

Aan

Staatssecretaris VWS

Deadline: Z.S.M.

nota

akkoord

Let op: niet direct verzenden aan TK (i.v.m. akkoord SZW & JenV en tevens opmaak van PvA in huisstijl Rijksoverheid)

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Ontworpen door

Datum

10-06-2022

Kenmerk

3374955-1028296-DMO

Zaaknummer

1028296

1. Aanleiding

- De directe aanleiding voor het opstellen van het nu aan u voorgelegde plan van aanpak *kwetsbare dakloze EU-burgers* was een Bestuurlijk Overleg in het voorjaar van 2021 tussen uw ambtsvoorganger en een aantal gemeenten.
- In dit overleg werd de problematiek rondom kwetsbare dakloze EU-burgers besproken, die als gevolg van de ingezette noodopvang in het kader van de corona-lockdown extra zichtbaar werd. Gemeenten zagen dat dakloze EU-burgers veelvuldig gebruik maakten van deze noodopvang.
- De problemen rondom EU-arbeidsmigratie stonden al langer op het netvlies van overheden getuige ook het rapport Roemer, maar de specifieke kwetsbaarheid voor dakloosheid bij verlies van baan kwam door corona en de ingezette noodopvang beter in beeld. Tijdelijke arbeidscontracten werden plotseling stopgezet en mensen raakten dakloos door de koppeling van werk aan woonruimte.
- De problematiek van dakloze EU-burgers wordt vooral in grote steden gevoeld, maar ook regiogemeenten in arbeidsmarktregio's met veel EU-werknemers kennen de problemen.
- Dit plan is samen met de grote steden en de VNG opgesteld. Een paar regiogemeenten heeft meegelezen. Ook is een klankbordgroep van maatschappelijke organisaties betrokken in een aantal leesrondes voor aanscherpingen en advies vanuit de praktijk.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om:

- Akkoord te gaan met de geformuleerde doelen en acties in het plan van Aanpak;
- Akkoord te gaan met verzending van het plan aan de Kamer middels bijgevoegde aanbiedingsbrief.

3. Kernpunten

Dit plan van aanpak richt zich op de problematiek van kwetsbare dakloze EU-burgers in Nederland. Met het overgrote merendeel van de EU-arbeidsmigranten in ons land gaat het goed. Men heeft werk en is zelfredzaam. Toch zien we een

kleine minderheid oververtegenwoordigd in situaties van problematische dakloosheid. Dit plan van aanpak moet de start vormen van een intensievere samenwerking tussen Rijk, gemeenten, instellingen en belangengroepen om de problematiek van deze kwetsbare dakloze EU-burgers de komende jaren aan te pakken. Het is niet het probleem van één domein, maar het gaat om een domein overstijgende uitdaging.

In dit plan van aanpak worden de contouren van de beleidsaanpak geschetst, maar het succes zal afhangen van de implementatie en de bestuurlijke prioriteit die er de komende jaren aan gegeven zal worden. In het kort volgt hieronder de managementsamenvatting van de belangrijkste beleidsvoorstellen uit dit plan van aanpak. Die voorstellen vloeien voort uit onze gezamenlijke doelstellingen om:

- Mensen perspectief te bieden.
- Menselijk leed te verminderen. Denk aan uitzichtloos verblijf, dakloosheid, teloorgang.
- Overlast op straat die de steden nu ervaren te verminderen.
- Mensen die niet rechtmatig in Nederland mogen blijven terug te laten keren naar het land van herkomst, zeker wanneer zij overlast gevend en crimineel gedrag vertonen.

Met dit plan van aanpak:

1. beogen we een gedifferentieerde aanpak om dakloosheid bij verschillende groepen EU-burgers te voorkomen en terug te dringen;
2. bieden we meer bescherming conform EU-regelgeving aan kwetsbare EU-arbeidsmigranten die hun baan verliezen en als gevolg daarvan dakloos raken;
3. zorgen we voor een beter zicht op opgebouwde rechten van individuele arbeidsmigranten;
4. pakken we uitzichtloze dakloosheid bij EU-burgers beter aan;
5. dragen we bij aan vermindering van stigmatisering van de totale groep EU-burgers die voor werk naar ons land migreert en een zinvolle bijdrage levert aan onze economie.
6. versterken wij lokale samenwerking tussen de gemeenten en de migratieketen om terugkeer te realiseren.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

- De Tweede Kamer is erg betrokken op dit onderwerp en heeft specifiek gevraagd naar een plan van aanpak om het probleem van dakloosheid bij EU-burgers beter aan te kunnen pakken.
- De gezamenlijke betrokkenheid van de ministeries van SZW en J&V op dit onderwerp is groot. Daarom wordt dit plan tegelijkertijd ook voorgelegd aan de minister van SZW en de staatssecretaris van J&V.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- Er is maatschappelijk draagvlak om de problemen zoals omschreven aan te pakken. Zowel steden als maatschappelijke organisaties willen graag aan de slag met de doelen uit het plan.
- Bij de wijze van formuleren in het plan van aanpak is bewust gekozen om zoveel als mogelijk stigmatisering van arbeidsmigranten te voorkomen. We streven naar eenduidige communicatie waarbij de persoon/groep niet als probleem wordt omschreven, maar waar vooral de problemen waar deze mensen tegen aanlopen beschreven en opgelost dienen te worden. Bepaalde termen als "MOE-landers" dragen bedoeld of onbedoeld bij aan

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
3374955-1028296-DMO

een stigma en daarom is gekozen voor een waardigere term "EU-burgers".
Het zijn namelijk volwaardige EU-burgers.

- Het plan zal voor verzending aan de Kamer door een mediabureau opgemaakt worden in de huisstijl van de Rijksoverheid. Eventuele aanvullingen die door de bewindslieden worden gemaakt, kunnen hierin worden meegenomen.

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
3374955-1028296-DMO

c. Financiële en personele gevolgen

- Op dit moment wordt onderzocht hoeveel financiële middelen daadwerkelijk nodig zijn om de doelen in het plan te realiseren.
- Voor 2023 en verder is het voorstel om voor verdeling van het benodigde budget een verdeelsleutel te hanteren waarmee door middel van een Specifieke Uitkering de deelnemende gemeenten de benodigde middelen krijgen tbv het realiseren van deze basisvoorzieningen.
- Met de VNG en de deelnemende (pilot)gemeenten wordt in 2022 gewerkt aan een verdeelsleutel voor gemeenten voor 2023 e.v. die gebaseerd is op werkelijke kosten van de basisvoorziening.
- We verwachten van de zijde van de gemeenten/VNG teleurstelling dat voor dit plan van aanpak geen aanvullende middelen zijn gevonden.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Intern: SZW, J&V, BZK, VWS (FEZ, DMO)

Extern: G4, lokale gemeenten, VNG, Klankbordgroep maatschappelijke organisaties.

f. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

g. Toezeggingen

Met dit PvA geeft u invulling aan een eerdere toezegging aan de Kamer en een aangenomen motie om te komen met een plan van aanpak.¹

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

¹ Kamerstuk 35 925, nr. 35.